

กระบวนการถ่ายโอนต้นแบบการขับร้องเพลงไทยลูกกรุงของดาวใจ ไพจิตร

นางสาวดาวใจไพจิตร สุจริตกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The Creation of Cloning Process in Thai Lukkrung Singing of Daojai Pajit's Musical Identity

Miss DaojaiPajit Sucharitkul

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Fine and Applied Arts Program in Fine and Applied Arts

Faculty of Fine and Applied Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2012

Copyright of Chulalongkorn University

551282

ดาวใจไพจิตร สุจริตกุล: กระบวนการถ่ายโอนต้นแบบการขับร้องเพลงไทยลูกกรุง
 ของดาวใจ ไพจิตร. (THE CREATION OF CLONING PROCESS IN THAI
 LUKKRUNG SINGING OF DAOJAI PAIJIT'S MUSICAL IDENTITY)
 อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ.ดร.พรประพิตร เผ่าสวัสดิ์, 422 หน้า.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์อัตลักษณ์การขับร้องเพลงไทยลูกกรุงของ
 ดาวใจ ไพจิตร นักร้องแผ่นเสียงทองคำพระราชทานและรางวัลเกียรติยศเสาศาอากาศทองคำ เพื่อ
 นำไปใช้เป็นข้อมูลในการสร้างกระบวนการถ่ายโอนต้นแบบการขับร้องของศิลปินต้นแบบไปสู่
 กลุ่มนักร้องตัวอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้วิธีดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูล
 เอกสาร การสัมภาษณ์ครูเพลงผู้เชี่ยวชาญด้านเพลงไทยลูกกรุง 12 ท่าน รวมทั้งวิเคราะห์บทเพลง
 ต้นแบบที่เป็นตัวแทนผลงานการขับร้อง 5 เพลงคือเพลงทำไมถึงทำกับฉันได้ เพลงอย่ามารักฉันเลย
 เพลงส่วนเกิน เพลงส่วนแบ่งที่ไม่เป็นธรรม และเพลงน้ำตาคารา

ผลการวิจัยพบว่าศิลปินต้นแบบมีคุณลักษณะเฉพาะของการเป็นนักร้อง 16 ประการ
 และพบว่ามีกลวิธีการขับร้องที่เป็นอัตลักษณ์ทั้งหมด 10 ประการ ต้นแบบการขับร้องเพลงของ
 ดาวใจ ไพจิตรนั้นมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ส่วน คือ 1) แนวทางในการออกเสียง 2) แนวทางในการ
 ใช้อักษรวิธี 3) แนวทางในการหายใจ 4) แนวทางในการใช้อวัยวะควบคุม และ 5) แนวทางใน
 การใช้กลวิธีและจังหวะ องค์ประกอบของแต่ละส่วนนั้นต่างมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่าง
 ใกล้ชิด กระบวนการสร้างศิลปินต้นแบบดาวใจ ไพจิตรมีขั้นตอนทั้งหมด 5 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1
 คือการคัดเลือกผู้รับการถ่ายโอน ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือกเพลงต้นแบบ ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการ
 ทดสอบก่อน ขั้นตอนที่ 4 การอบรมฝึกหัดขับร้องเพลง ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล ผลการ
 ประเมินพบว่า นักร้องตัวอย่างทั้ง 3 คนสามารถขับร้องเพลงของดาวใจ ไพจิตรได้อย่างมี
 ประสิทธิภาพและสามารถสรุปได้ว่ากระบวนการถ่ายโอนต้นแบบที่สร้างขึ้นนี้สามารถนำไปใช้เป็น
 แนวทางในการฝึกหัดขับร้องเพลงในแนวเพลงของ ดาวใจ ไพจิตรเพื่อสืบสานและถ่ายทอดบท
 เพลงอันมีคุณค่าของศิลปินต้นแบบได้อย่างเป็นรูปธรรม

สาขาวิชา ศิลปกรรมศาสตร์ ลายมือชื่อนิติศ.....
 ปีการศึกษา 2555 ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

5186804035: MAJOR FINE AND APPLIED ARTS

KEYWORDS: CLONING/ THAI LUKKRUNG/ SINGING/ DAOJAI PAIJIT/ MUSICAL IDENTITY

DAOJAIPAIJIT SUCHARITKUL : THE CREATION OF CLONING PROCESS IN THAI LUKKRUNG SINGING OF DAOJAI PAIJIT'S MUSICAL IDENTITY. ADVISOR: ASST. PROF. PORNPRAPIT PHOASAVADI, Ph.D., 422 pp.

The objective of this research is to determine musical identity of Daojai Paijit's singing in order to create a singing prototype as a guideline in transferring the prototype to the sample of three singers efficiently. In order to determine the identity and to create the singing prototype of Daojai Paijit, the researcher employs a qualitative method by interviewing twelve Thai lukkrung composers and experts, document research, and analysing five songs. The five pieces represent Daojai Paijit's repertoire including 1) Tammai Tung Tam Kab Chan Dai (How Could You Do That To Me?) 2) Suan Kern (The Excess) 3) Suan Bang Tee Mai Pen Tham (The Unfair Part) 4) Yar Mar Rak Chan Loey (Do Not Love Me) and 5) Nam Ta Dara (Star's Tears). Then, such singing prototype was tested with the sample of 3 singers.

As a result of interview and musical analysis, sixteen characteristics of Daojai Paijit's qualities as a professional singer and ten singing techniques were discovered. A singing prototype of Daojai Paijit was also revealed. It is consisted of five main components including 1) voicing method 2) phonemic orthography method 3) breathing method 4) body control method and 5) technique and rhythm usage method. Functionally, these five components are closely related to each other. In transferring a singing prototype to the sample of three selected singers, five steps are constructed: (1) the selection process of sample singers; (2) the selection of repertoire; (3) Pre-test; (4) Training and Coaching; and (5) Evaluation. The evaluation showed that all three sample singers could inherit the singing prototype of Daojai Paijit efficiently. Therefore, it could be concluded that the prototype created in this research could substantially be used as a singing guideline for Daojai Paijit's songs.

Field of Study : Fine and Applied Arts

Student's Signature *Daojai Paijit Sucharitkul*

Academic Year : 2012

Advisor's Signature *Pornprapit Phoasavadi*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความอนุเคราะห์จากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิตลอดจนผู้มีพระคุณหลายท่านที่ได้ให้ความเมตตาอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทั้งในการให้ความรู้ การให้ข้อมูล รวมถึงให้ข้อชี้แนะและสนับสนุนผู้วิจัยเป็นอย่างดีโดยตลอดการทำงาน วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

กราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะศิลปกรรมศาสตร์ ศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ ศาสตราจารย์ รอดช้างเผื่อน ศาสตราจารย์ ดร. พรสนอง วงศ์สิงห์ทอง รองศาสตราจารย์ ดร. สุภกรณ์ ดิษฐพันธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บินทสันต์ รองศาสตราจารย์ ดวงใจ อมาตยกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พัดชา อุทิสวรรณกุล รองศาสตราจารย์ ดร.จำคม พรประสิทธิ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรประพิศร เผ่าสวัสดิ์ที่ได้กรุณาให้ความเมตตา ให้ความรู้ และคำปรึกษาทางด้านวิชาการรวมทั้งให้กำลังใจตลอดการทำงานวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

กราบขอบพระคุณ ดร. หม่อมราชวงศ์ถนัดศรี สวัสดิวัตน์ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ายังเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมในครั้งนี้อย่างดีและได้กรุณาเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

กราบขอบพระคุณครูเพลงทุกท่านผู้รังสรรค์ผลงานการประพันธ์เพลงไทยลูกกรุง ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ทุกท่านที่ได้กรุณาเอื้อเฟื้อข้อมูลสัมภาษณ์และข้อมูลเอกสาร

ขอขอบพระคุณครูเอื้อ สุนทรสนาน ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาการขับร้องท่านแรก คุณครูศรีสวัสดิ์ พิจิตรวรการ ผู้ตั้งฉายา “ดาวใจ ไพจิตร” ให้กับอาชีพร้องเพลงจนประสบความสำเร็จ คุณรวงทอง ทองลั่นทม ผู้เป็นแรงบันดาลใจ และใช้เป็นต้นแบบในการฝึกหัดการขับร้องเพลงไทยลูกกรุงในเบื้องต้น

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่และบุคลากรคณะศิลปกรรมศาสตร์ทุกท่านที่ได้กรุณาอำนวยความสะดวก ติดตาม ช่วยเหลือ เอาใจใส่เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การทำกิจกรรมและการทำวิทยานิพนธ์ ทุกขั้นตอนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณครูเพลงศิลปินอาวุโส รุ่นพี่ เพื่อนศิลปิน และรุ่นน้องทุกท่าน ทั้งในแขนงศิลปะการแสดง และแขนงการขับร้องเพลงไทยลูกกรุงที่เป็นกำลังสำคัญผลักดันให้ผู้วิจัยทุ่มเทและเกิดความวิริยะอุตสาหะพากเพียรในการศึกษาตลอดมา

ขอขอบคุณนพพร สิงหนัน ผู้ช่วยส่วนตัว ผู้ทุ่มเทและอุทิศตนให้อย่างเต็มกำลัง ติดต่อประสานงาน จัดการธุรกรรมและการวางแผนในทุก ๆ เรื่อง

กราบขอบพระคุณบิดามารดา บรรพบุรุษของผู้วิจัยที่ได้อุ้มชู เลี้ยงดู ให้จิตใจสำนึกปลุกฝังให้รู้จักคุณธรรม ปลุกฝังให้รู้จักคิดสร้างสรรค์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัวและส่วนรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมเรื่องความรักในชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย.....	5
1.3 ขอบเขตในการศึกษาวิจัย.....	5
1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	11
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
1.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	12
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับดนตรีขอมนิยม.....	13
2.2 แนวคิดเรื่องวัฒนธรรมเมือง.....	15
2.3 แนวคิดเรื่องการตัดสินใจเชิงสุนทรียภาพ.....	16
2.4 แนวคิดเรื่องเรื่องอัตลักษณ์แห่งตน.....	18
2.5 ทฤษฎีว่าด้วยหลักการขับร้องทั่วไป.....	21
2.6 งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	29
บทที่ 3 เอกลักษณะของศิลปิน ดาวใจ ไพจิตร.....	50
3.1 ประวัติความเป็นมาในการเป็นนักร้องอาชีพของศิลปิน ดาวใจ ไพจิตร.....	51
3.2 เอกลักษณะทางด้านน้ำเสียงและวิธีการขับร้องเพลงของ ดาวใจ ไพจิตร.....	55
3.3 การสังเคราะห์คุณลักษณะและเอกลักษณ์การขับร้องเพลงไทยลูกกรุง ของดาวใจไพจิตร.....	61

	หน้า
บทที่ 4 วิเคราะห์การขับร้องเพลงไทยลูกกรุงของ ดาวใจ ไพจิตร.....	68
4.1 วิเคราะห์เพลงทำไมถึงทำกับฉันได้.....	68
4.2 วิเคราะห์เพลงส่วนเกิน.....	87
4.3 วิเคราะห์เพลงส่วนแบ่งที่ไม่เป็นธรรม.....	105
4.4 วิเคราะห์เพลงอย่ามารักฉันเลย.....	126
4.5 วิเคราะห์เพลงน้ำตาคารา.....	142
4.6 สรุปผลการวิเคราะห์การขับร้องเพลงไทยลูกกรุงของดาวใจ ไพจิตร.....	164
บทที่ 5 กระบวนการถ่ายโอนต้นแบบการขับร้องเพลงของดาวใจ ไพจิตร.....	169
5.1 กระบวนการถ่ายโอนต้นแบบการขับร้องเพลงของ ดาวใจ ไพจิตร.....	169
5.2 คู่มือการถ่ายโอนต้นแบบการขับร้องเพลงของดาวใจ ไพจิตร.....	192
5.3 บทสรุป.....	327
บทที่ 6 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	336
6.1 การสรุปผลการศึกษา.....	336
6.2 การอภิปรายผล.....	338
6.3 ข้อเสนอแนะ.....	339
รายการอ้างอิง.....	340
ภาคผนวก.....	343
ภาคผนวก ก ตัวอย่างปกแผ่นเสียงและเทปคาสเซ็ทของดาวใจ ไพจิตร.....	344
ภาคผนวก ข รายชื่อผลงานเพลงที่บันทึกเสียงโดยดาวใจ ไพจิตร.....	346
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	422

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 คาวใจ ไพจิตรเข้ารับรางวัลแผ่นเสียงทองคำพระราชทาน.....	54
ภาพที่ 2 คาวใจ ไพจิตรเข้ารับรางวัลพินเนตทอง.....	55
ภาพที่ 3 ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างองค์ประกอบของต้นแบบการขับร้องเพลง ของ คาวใจ ไพจิตร.....	165
ภาพที่ 4 นางสาวดวงดาว เถาว์หิรัญ.....	170
ภาพที่ 5 นางสาวปาริชาติ จิตรศาลา.....	171
ภาพที่ 6 นางสาวสกาใจ ไพจิตร.....	174
ภาพที่ 7 คณะกรรมการผู้ทรงวุฒิทำการประเมินผู้รับการถ่ายโอนต้นแบบ.....	183
ภาพที่ 8 การบันทึกเสียงของ น.ส.ดวงดาว เถาว์หิรัญ นักร้องตัวอย่างการถ่ายโอน ต้นแบบ.....	184
ภาพที่ 9 การบันทึกเสียงของ น.ส.ปาริชาติ จิตรศาลา นักร้องตัวอย่างการถ่ายโอน ต้นแบบ.....	185
ภาพที่ 10 การบันทึกเสียงของ น.ส.สกาใจ ไพจิตร นักร้องตัวอย่างการถ่ายโอน ต้นแบบ.....	186
ภาพที่ 11 รูปปากคำว่า “ใน”.....	208
ภาพที่ 12 รูปปากคำว่า “สายตา”.....	208
ภาพที่ 13 รูปปากคำว่า “ของ”.....	208
ภาพที่ 14 รูปปากคำว่า “คุณ” และ “อู”.....	208
ภาพที่ 15 รูปปากคำว่า “ช่าง”.....	208
ภาพที่ 16 รูปปากคำว่า “วุ่น”.....	208
ภาพที่ 17 รูปปากคำว่า “วาย”.....	209
ภาพที่ 18 ขณะร้องเพลงอย่ามารักฉันเลย วรรณ “แต่ต้องวิวาห์กับฉันจริงจั่งจะได้ไหม”.....	209
ภาพที่ 19 การขึ้นร้องเพลง.....	210
ภาพที่ 20 การจับไมค์โคร โฟน.....	210
ภาพที่ 21 การออกเสียงคำว่า “เขา” มาจากการผสมคำว่า “เขา+อู”.....	235
ภาพที่ 22 การออกเสียงคำว่า “ซัด” “เนื้อ” และ “เชิญ”.....	236
ภาพที่ 23 รูปปากคำว่า “ปาน”.....	236

ภาพที่ 24	รูปปากคำว่า “นี่”	236
ภาพที่ 25	การออกเสียงคำว่า “เขา” มาจากการผสมคำว่า “เขา+อู”	236
ภาพที่ 26	รูปปากคำว่า “นอน”	237
ภาพที่ 27	รูปปากคำว่า “ชัด” และ “เนื้อ”	237
ภาพที่ 28	รูปปากคำว่า “นวล” และ “ชวน”	237
ภาพที่ 29	รูปปากคำว่า “เจริญ”	237
ภาพที่ 30	การใช้การเอียงตัว และสายตา	238
ภาพที่ 31	การขึ้นและวางแขน	238
ภาพที่ 32	การจับไมค์โครโฟนและการใช้แขน	239
ภาพที่ 33	รูปปากคำว่า “ผู้”	260
ภาพที่ 34	การใช้ท่าทางแสดงอารมณ์ของเพลง	261
ภาพที่ 35	การจับไมค์และการวางแขน	262
ภาพที่ 36	การขึ้น	262
ภาพที่ 37	การออกเสียงคำว่า “เจ้า” มาจากการผสมคำว่า “เจ้า+อู”	288
ภาพที่ 38	การออกเสียงคำว่า “นวล”	288
ภาพที่ 39	การออกเสียงคำว่า “หนาว”	289
ภาพที่ 40	การจับไมค์ การใช้แขนและสายตา	290
ภาพที่ 41	การขึ้นและวางแขน	290
ภาพที่ 42	รูปปาก การกระดกคิ้ว สำหรับเสียง “ร”	317
ภาพที่ 43	รูปปากคำว่า “สั้น” และ “สั้น”	317
ภาพที่ 44	รูปปากคำว่า “สุด”	318
ภาพที่ 45	รูปปากคำว่า “หลัง”	318
ภาพที่ 46	การใช้ การจับไมค์ และการวางแขน	319
ภาพที่ 47	การขึ้น	319